

LBRIS

We know
books

AUGUST STRINDBERG

Noapți de somnambul în vremuri de veghe

Un poem în vers liber

Traducere din limba suedeză de
Dorina Brândușa Landén

IDEEA
EUROPEANĂ

București, 2024

Cuprins

Cuvântul traducătorului / 7

[Poem introductiv] / 17

Prima noapte / 19

A doua noapte / 33

A treia noapte / 49

A patra noapte / 67

A cincea noapte / 93

[Poem introductiv]

Pe Avenue de Neuilly*
este un abator acolo,
și când merg în oraș
trec întotdeauna pe lângă el.

Fereastra mare, deschisă,
strălucește de sânge atât de roșu,
pe plăcile de marmură albe
aburește carnea proaspăt sacrificată.

Astăzi atârna acolo, pe ușa de sticlă,
o inimă, cred că de vițel,
învelită în hârtie gofrată,
mi s-a părut că tremura în ger.

Atunci m-au dus gânduri grăbite
la vechiul Pod de Nord, în bazar,
unde șirul de ferestre luminate
e contemplat de femei și copii.

---

* Avenue de Neuilly – stradă din Paris situată între arondismentul 16 și 17, istoric atestată pe hărți încă din anul 1726.

Acolo, în vitrină, atârnă
o carte mică învelită subțire.
Este o inimă scoasă din piept
care se leagă în cârligul său.

Prima noapte

Trenul de noapte mă zgâlțâie peste câmpia Skåne*,
ochii grei de nesomn se ascund sub borul pălăriei.
Pieptul respiră greu ca de sub o cărămidă,
mușchii mei sunt fără vlagă ca o velă udă,
urechea mea aude sunete înfundate ca o tobă tristă,
limba mea s-a zbatut până la tăcere.
Sentimentele au amorțit ca țânțarii-n zăpadă.
Amintirile cu vise vechi se amestecă.
Voința adoarme, gândurile mor,
sufletul se desprinde în fâșii, în fire subțiri.

Dar spiritul eliberat, ostenit sărmanul,
care a fost purtat atât de des de aripile sale
în zbor spre cerul despre care a aflat abia mai târziu
că este format dintr-un compus transparent, cu
greutate
de oxigen și azot, într-un amestec plăcut
destul de nepământesc, dar respirabil.
O, sărmanul spirit uită noul program

---

* Skåne – regiunea cea mai sudică a Suediei, cu Malmö ca oraș de reședință.

despre materie și forță,
și de pe suspensia trenului suflă praful.
Ca și cum niciodată n-ar fi avut altceva decât aripi,
se aruncă în noaptea-adâncă.
Zboară departe peste pământ și apă.
Călătoria către nord este înviorătoare și scurtă,
dar trupul este hurducat departe, departe spre sud.

În noaptea senină, sub luna pe jumătate aprinsă,
el vede frumoasa, bogata Skåne,
unde sunt lanuri de grâu, holde de trifoi
și grădini de flori lângă pajiștile livezilor.
Pământul fertil, cu cel mai moale mușchi
pentru picioare încălțate în saboți de lemn
își întinde covorul lui scămos.
În căsuțe albe acum dorm și sforăie
oameni care, de altfel, ziua sunt treji
și privesc, precum cocoșul de pe acoperiș,
să știe când a venit clipa să pornească la treabă.
Acolo se înalță Småland* cu păduri și cascade,
cerul a dat deasupra piatră în loc de pâine.
Acolo țăranul răbdător asudă cu trudă
să-și apere viața de nevoi și de foame.

---

* Småland – regiune în sudul Suediei care se învecinează la nord cu Östergötland, la sud cu Skåne și Blekinge, la vest cu Halland și Västergötland (cu pod de legătură la insula Öland) și are coastă la Marea Baltică, în est.

Și Östergötland coaptă și grasă,
unde chiar și unui spirit i-ar veni pofta de mâncare,
se întrezărește în trecere, până unde marginea lui
Kolmården *

se înalță întunecată spre cer
ca un nor de furtună.

El începe să se-ndrepte
spre casă, către dragile-i ținuturi natale,
unde, prea obosit să se mai certe și să lupte,
în fapt, vrea doar să se lămurească cu ai săi.
Se furișează în noapte, precum evreul rătăcitor,
spre locul unde a fost leagănul său,
unde i-au ridicat eșafodul,
pentru că n-a crezut în zeul național.

Se aude vuietul de unde talazurile lui Mälaren **
se varsă în mare să se clătească
de murdăria adunată și de praful civilizat.
El vede printre șirul de case, clipind
pe jumătate stinse, felinarele care arată calea
drumețului nocturn cu pași nesiguri.
Vede străzi, piețe,
și coroana de aur pe cetatea regelui.

---

* Kolmården – un ținut mai mult muntos și împădurit în zona de graniță dintre regiunile Östergötland, Södermanland și Närke.

** Mälaren – al treilea lac, ca mărime, al Suediei cu vărsare în Marea Baltică.

El vede palate și hoteluri,
vede locuri vechi, cunoscute
unde s-a luptat, s-a certat,
s-a bucurat și s-a plictisit uneori.
Vrea să le viziteze pe toate, pe toate;
dar noaptea este scurtă și îndatoririle îl cheamă.

Câteva bătaii de aripi către mahalaua din nord;
Acolo-și găsește odihna, precum porumbelul din arca
lui Noe,
când a redescoperit că solul era uscat
și simțea pământul sub picioare.
În realitate, a găsit o spânzurătoare venerată
și astăzi de muritorii care,
în creștinismul lor, pe profeți îi vor ucide;
O gândire diferită ne-a refuzat
confirmarea hotărârii întrunirilor noastre
dar pentru a ajunge la sfârșitul noimei
el a pus crucea pe o biserică bine cunoscută,
după un sfânt, unul național,
dintre cei mulți la care ne-nchinăm încă,
i-a dat numele și l-a purtat cuminte
în ciuda iluminismului și a zorilor noi –

și casa lui Dumnezeu se numește Adolf Fredrik*
Cu libertatea unui spirit, el pătrunde
în casa lui Dumnezeu, acolo unde nu a mai fost
de cincisprezece ani. De atunci a umblat
departe în lung și în lat, cu pielea sfârtecată,
iar acum se întoarce în sânul bisericii;
cu sentimente ca ale corăbierului ajuns în port
după părăsirea mării libere, răcoroase
și îngroparea în tăcere a fiecărui necez.
Privirea i s-a deschis la infinit.
Simte duhoarea din drojdia începuturilor lumii.
Cum sufletul în trup, ca o pasăre în colivie,
se simte spiritul între zidurile sfințite.
Luna luminează amvonul aurit
ce strălucește ca însuși soarele.
Vechea biblie, cartea enigmatică,
pe care omul încă n-a înțeles-o,
cu vechiul și noul între aceleași coperti,
clepsidră întunecată pe care-o întoarce preotul,
vorbește ca argintul, tace ca aurul.
Scurge dintr-o duminică o oră întregă

---

* Biserica Adolf Fredrik (rege al Suediei între anii 1751 și 1771, care pune temelia bisericii) – biserica este cunoscută în parte pentru colecția de artă, dar și pentru că o serie de persoane remarcabile au fost înmormântate acolo. René Descartes a fost îngropat în cimitirul bisericii în anul 1650. Va rămâne aici până în anul 1666, când rămășițele sale pământești au fost mutate în Franța. Tot în acest loc, mai târziu, va fi înmormântat și prim ministrul Suediei, Olof Palme.